

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 5.12.2001
KOM(2001) 620 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

KOMISSION TYÖOHJELMA 2002

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

KOMISSION TYÖOHJELMA 2002

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	3
1. Arvio toiminnasta vuonna 2001	4
2. Vuoden 2002 näkymät ja haasteet.....	7
3. Komission prioriteetit 2002	9
4. Vuoden 2002 prioriteetteihin liittyvä toiminta.....	9
5. Päätelmät	17

JOHDANTO

Maaliskuussa 2000 julkaisemassaan komission uudistamista käsittelevässä valkoisessa kirjassa komissio ilmoitti muuttavansa tapaansa asettaa poliittiset painopisteet. Näin se haluaa kohdistaa toimintansa uudelleen ydintehtäviinsä ja -tavoitteisiinsa, parantaa tuloksia poliittisilla painopistealueilla ja lisätä entisestään toimintansa avoimuutta suhteessa EU:n muihin toimielimiin, jäsenvaltioiden parlamentteihin ja unionin kansalaisiin.

Vuonna 2001 komissio otti käyttöön uuden järjestelmän, toimintojohtamisen, jota ryhdytään soveltamaan vuonna 2002. Järjestelmä kattaa **prosessin kaikki vaiheet politiikan muotoilusta sen toteuttamiseen**.

Helmikuussa 2001 komissio hyväksyi ensimmäisen **vuotuisen toimintastrategiansa**.¹ Siinä asetetaan keskeiset poliittiset prioriteetit, joihin kiinnitetään erityistä huomiota vuonna 2002, määritellään ensisijaiset toimintamuodot ja kohdennetaan vastaavat resurssit. Toimintastrategia tarjoaa **puitteet** alustavalle budjettiluonnokselle, ja sen pohjalta komission yksiköt voivat suunnitella toimintaansa laatimalla vuosittaisen hallinnointisuunnitelman. Suunnitelmat antavat komission poliittisille linjanvedoille ilmi yksiköiden sisäisessä suunnittelussa toimintana, tavoitteina ja tulosodotuksina. Niissä voidaan esittää myös toimintaehdotuksia komission työohjelmaa varten.

Komission työohjelman asema ja luonne ovat siis muuttuneet. Aiemmin työohjelma esitettiin kunkin vuoden alussa ja sen liitteenä oli pitkä kuvaileva luettelo lainsäädäntötoimista ja muusta toiminnasta, joita ei välttämättä ollut yhdistetty mihinkään poliittiseen prioriteettiin. Kun toiminnan suunnittelumenetelmää uudistettiin, työohjelmasta tuli poliittinen väline, joka on erottamaton osa edellä mainittua prosessia. Helmikuussa 2001 hyväksymässään vuotuisessa toimintastrategiassa komissio asetti poliittiset prioriteetit vuodelle 2002. Tässä työohjelmassa keskitytään siihen, miten komissio aikoo prioriteetit toteuttaa. Niinpä työohjelmassa on seuraavat osa-alueet:

- Arvioidaan kuluvan vuoden toimintaa.
- Kartoitetaan tulevan vuoden toiminnan poliittiset ja taloudelliset taustatekijät.
- Asetetaan poliittiset tavoitteet tulevalle vuodelle toimintastrategian perusteella tarvittaessa niitä kuitenkin muokaten, jos tilanteen muuttuminen antaa siihen aiheita.
- Esitellään keskeisiä poliittisia toimia vuonna 2002 – erityisesti niitä, jotka perustuvat vuoden poliittisiin prioriteetteihin. Ohjelmassa ei kuitenkaan pyritä antamaan tyhjentävää kuvaa komission toiminnasta, sillä suuri osa siitä on perustamissopimuksen velvoitteisiin perustuvaa jatkuvaa työtä.

¹ SEC(2001) 268 lopullinen, 21.2.2001.

1. ARVIO TOIMINNASTA VUONNA 2001

Toisen toimintavuotensa lähestyessä loppuaan istuva komissio voi ilmoittaa, että se on vuosille 2000–2005 määritettyjen strategisten tavoitteitten² täyttämässä kutakuinkin suunnitellussa aikataulussa. Edistystä on saavutettu kaikilla osa-alueilla, joista mainittakoon erityisesti laajentuminen, suhteet naapurimaihin, vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luominen Eurooppaan (Tampereen ohjelma) sekä strateginen tavoite, jonka mukaan Euroopan unionista tehdään vuosikymmenen loppuun mennessä maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin osaamiseen perustuva talous uuden talous- ja sosiaalipoliittisen ohjelman kautta (Lissabonin strategia).

Komissio reagoi ripeästi syyskuun 11. päivän tapahtumiin ja antoi oman panoksensa Euroopan unionin toimintasuunnitelmaan eri toiminta-aloilla mm. tekemällä ehdotuksia terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi, humanitaarisen avun antamiseksi sekä väestönsuojelun ja kansanterveyden turvaamiseksi tehokkaammin.

Vuonna 2001 komissio ryhtyi eräisiin merkittäviin toimiin neljän strategisen tavoitteensa puitteissa:

Uusien hallintotapojen edistäminen

- Heinäkuussa komissio hyväksyi **valkoisen kirjan eurooppalaisesta hallintotavasta** ja käynnisti kuulemisprosessin, jossa kuullaan EU:n muita toimielimiä, eri maiden keskusviranomaisia sekä alueiden, kaupunkien ja kansalaisyhteiskunnan edustajia. Kuulemiset jatkuvat maaliskuun 2002 loppuun.
- Komission **sisäinen uudistus** etenee suunnitellusti: vuonna 2001 hyväksyttiin muiden muassa tiedonanto toimintojohtamisen täytäntöönpanosta, henkilöstöön liittyvä uudistuspaketti sekä muutettu ehdotus uudesta varainhoitoasetuksesta. Komissio antoi niin ikään tiedonannon, jolla käynnistettiin ensimmäiset laaja-alaiset strategiset arviot tietyistä komission toimintalinjoista.

Uusi taloudellinen ja sosiaalinen ohjelma

- Komissio seurasi ja koordinoi **euroseteleihin** ja **-kolikkoihin** liittyviä valmisteluja. Helmikuussa komissio esitti keskeiset tekijät, joilla lujitetaan talouspolitiikan koordinoitua euroalueella.
- Toukokuussa komissio teki ehdotuksen Euroopan unionin **kestävän kehityksen strategiaksi**. Strategia edellyttää, että talous-, sosiaali- ja ympäristöpolitiikkaa toteutetaan niin, että eri alat tukevat toisiaan.
- Komissio julkaisi vihreän kirjan **yhteisen kalastuspolitiikan** tulevaisuudesta ja käynnisti laajat kuulemiset politiikan uudistamisesta.
- Komissio teki ehdotuksia uuden **talous- ja sosiaalipoliittisen ohjelman** viemiseksi eteenpäin. Helmikuussa se hyväksyi strategian palvelujen sisämarkkinoitten luomiseksi. Lisäksi se esitti valkoisen kirjan yhteisön **liikennepoliitikasta**.

² KOM(2000) 154 lopullinen, 9.2.2000. Ks. http://europa.eu.int/comm/index_fi.htm.

- Komissio ryhtyi toteuttamaan unionin **sosiaalipoliittista ohjelmaa**. Erityisesti mainittakoon, että se käynnisti avoimen koordinoitimenettelyn sosiaalisen osallisuuden edistämisen alalla.
- Komissio hyväksyi toisen **koheesiopolitiikkaa** käsittelevän raportin, jossa arvioidaan, miten kehityserojen vähentämisessä on edistytty, ja jolla käynnistettiin keskustelu koheesiopolitiikan tulevaisuudesta.
- Komissio hyväksyi ensimmäisen vuosittaisen **naisten ja miesten tasa-arvoa** käsittelevän ohjelmansa, joka perustuu sukupuolten tasa-arvoa koskevaan yhteisön puitestrategiaan. Siinä komissio esittelee toimiaan, jolla se edistää tasa-arvoa politiikan eri aloilla.
- Komissio teki ehdotuksen **tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudenneksi puiteohjelmaksi 2002–2006**. Eurooppalaisen tutkimusalueen täytäntöönpanoon liittyvästi komissio käynnisti laajan keskustelun tieteestä ja yhteiskunnasta. Nämä toimenpiteet ovat merkittävä apu pyrittäessä lisäämään innovaatioita ja parantamaan kilpailukykyä Lissabonin strategian mukaisesti. Lisäksi ne vahvistavat EU:n kestävän kehityksen strategiaa ja edistävät entistä paremman hallintotavan soveltamista.
- Komissio antoi tiedonannot kattavista strategioista, joiden aiheena ovat EU:n tuleva **veropolitiikka ja yritysverotus**. Lisäksi se hyväksyi toimintaohjelmia, joilla lisätään hallinnollista yhteistyötä tulli- ja verotusasioissa.

Euroopan olojen vakauttaminen ja sen äänen voimistaminen maailmassa

- Unioni on edistynyt merkittävästi **laajentumisneuvottelujen** niiden 18 neuvotteluluvun suhteen, jotka etenemissuunnitelmassa sijoitettiin vuodelle 2001. Aikataulussa ollaan myös siinä mielessä, että nykyvauhdilla neuvottelut saadaan päätökseen jopa kymmenen maan kanssa vuoden 2002 loppuun mennessä.
- Kauppapolitiikassa komissio osallistui aktiivisesti **uuden monenvälisen neuvottelukierroksen (Dohan kehitysohjelman)** käynnistämiseen Maailman kauppajärjestön ministerikonferenssissa marraskuussa Dohassa. Kun edistyminen muissa kahdenvälisissä ja alueellisissa neuvotteluissa (erityisesti **EU:n ja Mercosurin kauppaneuvotteluissa**) jatkuu, uuden WTO-kierroksen avulla pystyttänee palauttamaan luottamus maailmantalouden näkymiin ja vastaamaan siihen oikeutettuun huoleen, jota ihmiset tuntevat suhteesta kaupan vapauttamisen ja sääntelyn (tai sääntöjen asettamisen) ja toisaalta globalisaation ja kestävän kehityksen välillä. Sekä monenväliset että alueelliset ja kahdenväliset neuvottelut voivat saada aikaan todellista edistymistä kehitysmaiden integroimisessa maailmantalouteen.
- Helmikuussa neuvosto hyväksyi komission **Kaikki paitsi aseet -aloitteen**, jolla myönnetään veroton ja kiintiötön markkinoillepääsy vähiten kehittyneistä maista tuotaville tuotteille. YK:n jäsenvaltiot päättivät vastaavan markkinoillepääsyn tarjoamiseen tähtäävästä tavoitteesta toukokuussa pidetyssä kolmannessa vähiten kehittyneitä maita käsitelleessä YK:n konferenssissa.
- Perustamalla EuropeAid -yhteistyötoimiston komissio sai paikoilleen keskeisen rakenneosan **EU:n ulkoisten tukiohjelmien laajassa hallintouudistuksessa**.

Uudistuksen tavoitteena on parantaa radikaalisti unionin tuen antamisnopeutta ja laatua ja kohentaa näin EU:n toiminnan näkyvyyttä ja tehokkuutta maailmassa.

- Komissio tuki edelleen merkittävästi **Länsi-Balkanin** jälleenrakentamista sekä vakaus- ja assosiointiprosessin kautta demokraattisia, talous- ja hallintouudistuksia alueen eri osissa. Komissio sitoutui vahvasti tukemaan Jugoslavian liittotasavaltaa sen valtavassa uudistushankkeessa sekä taloudellisesti että käynnistämällä integroitumisprosessin. Vuonna 2001 allekirjoitettiin vakaus- ja assosiointisopimukset Kroatian ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa. Komissiolla oli johtava rooli EU:n toimissa, joilla se pyrki kuluvan vuoden aikana ratkaisuun entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kriisissä.
- **Välimeren alueella** komissio sai aikaan huomattavaa edistystä assosiointisopimusneuvotteluissa, jotka ovat Barcelonan prosessin tukipilareita. Egyptin kanssa on allekirjoitettu sopimus, ja Libanonin ja Algerian kanssa neuvottelut ovat loppusuoralla. Komissio on tukenut voimakkaasti Välimeren alueen kumppaneiden välisiä koko aluetta suppeampia hankkeita, kuten Jordanian, Marokon, Tunisian ja Egyptin vapaakauppa-alueeseen tähtäävää Agadirin sopimusta. Lähi-idässä komissio on antanut ripeää ja merkittävää taloudellista tukea Palestiinalaishallinnolle, joka kuuluu Lähi-idän rauhanprosessin keskeisiin osapuoliin.
- Syyskuussa komissio hyväksyi uudet strategiset puitteet, joilla se vahvistaa tulevan vuosikymmenen aikana suhteitaan Aasian maihin politiikan ja turvallisuuden alalla. Tavoitteena on myös lisätä kauppa- ja investointisuhteita ja voimistaa toimia demokratian edistämiseksi ja köyhyyden torjumiseksi Aasiassa.

Parempaa elämänlaatua kaikille

- Komission toimilla oli merkittävä osuus siihen, että Euroopan unioni onnistui Bonnin konferenssissa heinäkuussa pelastamaan **Kioton ympäristömuutospöytäkirjan**. Lokakuussa komissio antoi ehdotuspaketin pöytäkirjan ratifioimiseksi ja unionin sitoumusten täyttämiseksi. Aiemmin komissio oli jo tehnyt ehdotuksen **kuudenneksi ympäristöalan toimintaohjelmaksi**.
- Komissio esitti useita tärkeitä ehdotuksia, joilla pyritään luomaan **Euroopasta vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue**. Merkittävien terrorisminvastaisten toimenpiteiden lisäksi luonnosteltiin toimenpiteitä sellaisista aiheista kuin pakolaisstatuksen määrittely, turvapaikanhakijoiden vastaanottaminen, avoimen koordinoitimenettelyn soveltaminen maahanmuuttopolitiikassa, päätösten keskinäinen tunnustaminen sekä yksityis- että rikosoikeuteen liittyvissä asioissa ja yhtenäiset rangaistukset tietyissä rikoksissa. Lisäksi mainittakoon keskusteluasiakirja Euroopan syyttäjäviranomaisen perustamisesta.
- **Kuluttajansuojan, kansanterveyden ja elintarviketurvallisuuden** alalla komissio teki muuntogeenisiin organismeihin liittyviä ehdotuksia valinnanvapauden turvaamiseksi ja ympäristöturvallisuuden takaamiseksi, julkaisi vihreän kirjan kuluttajansuojasta, ehdotti asetusta myyminenestämistä sisämarkkinoilla ja jatkoi valmisteluja uuden Euroopan elintarviketurvallisuuden toiminnan käynnistämiseksi. Lisäksi komissio laati aloitteita terrorismin

aiheuttamien terveydellisten uhkien torjumiseksi, kuten Gentin Eurooppa-neuvosto pyysi.

Tehtävää on kuitenkin vielä paljon. Monilla aloilla komission tekemät ehdotukset odottavat vielä neuvoston ja Euroopan parlamentin päätöksiä. Kiireellisiä toimia vaativat Euroopan kansalaisten huoli rauhasta ja turvallisuudesta samoin kuin pysyminen aikataulussa vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen perustamisessa. Talousnäkökymien muuttuessa epävakaa on tärkeämpää kuin koskaan, että Euroopan talouden rakenneuudistuksia viedään eteenpäin ja että eurooppalaista yhteiskuntamallia nykyaikaistetaan ja kohennetaan. Lopulliseen sopimukseen olisi pikaisesti päästävä tärkeästä uudistuspaketista, johon kuuluvat yhteisön patentti, julkisia hankintoja käsittelevä kokonaisuus sekä rahoituspalvelujen toimintasuunnitelman keskeiset elementit, kuten eläkerahastot, rajat ylittävät maksut sekä kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö.

Ulkosuhteissaan EU:n on vahvistettava entisestään suhteitaan Välimeren alueen maihin. Keski-Aasian yhteistyöohjelmia on tarkasteltava uudelleen. Unionin on niin ikään käynnistettävä uusi vuoropuhelu arabimaiden ja islamilaisen maailman kanssa ja toimittava aktiivisemmin yhdessä YK:n, USA:n ja muiden kumppanien kanssa Lähi-idän rauhanpyrkimysten hyväksi. EU:n kunkin toimielimen on täytettävä tehtävänsä, jotta näillä osa-alueilla voidaan päästä tuloksiin.

2. VUODEN 2002 NÄKYMÄT JA HAASTEET

Syyskuun 11. päivä oli selvästikin koko vuotta 2001 leimaava hetki. Päivän tapahtumat osoittivat mitä selvimmin, ettei monenvälisestä yhteistyöstä voida luopua, ja korostivat yhteistoimien merkitystä ongelmissa, jotka ylittävät yksittäisten maiden toimintakyvyn.

Euroopan unionin reaktiot terrori-iskuihin ovat muuttaneet poliittista toimintaympäristöä monilla aloilla.

Ne ovat osoittanut kansalaisille, kuinka arvokasta on että unioni omistautuu rauhan, vakauden ja demokraattisten arvojen edistämiseksi, että unioni tarjoaa kansalaisilleen turvalliset elinolot, että unioni muotoutumassa olevine eurooppalaisine identiteetteineen edistää kulttuurista monimuotoisuutta ja pyrkii vahvistamaan kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja että unioni pystyy osoittamaan solidaarisuutta niin sisällään kuin osana kansainvälistä yhteisöä.

Vuonna 2002 komissio on täysipainoisesti mukana muotoiltaessa edelleen unionin vastausta sen kohtaamiin **turvallisuushaasteisiin**.

Talous hidastui maailman kaikilla keskeisillä alueilla jo ennen syyskuun 11. päivän traagisia tapahtumia. Terrori-iskut ja niitä seurannut poliittinen kehitys ovat vahvistaneet sitä epävarmuutta, jota markkinat, yritykset ja ihmiset työntekijöinä ja kuluttajina ovat tunteneet. Euroopan unionin talous ei ole säästynyt näiltä vaikutuksilta. Talouden terve perusta, vakaa toimintaympäristö talous- ja rahaliitossa sekä euron käyttöönotto antavat kuitenkin mahdollisuuden elpymiselle vuonna 2002, kunhan kansainvälinen poliittinen ja taloudellinen tilanne ei entisestään heikkene.

Keskeisiä haasteita unionin ulkopuolella ovat rauhan palauttaminen Afganistaniin sekä sovintopyrkimysten ja jälleenrakennuksen tukeminen maassa. Keskeisessä asemassa on myös Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä jatkettava työ muotoiltaessa kansainvälistä vastausta terrorismin uhkaan. EU toimii yhdessä USA:n, Japanin ja Saudi-Arabian kanssa yhtenä

neljästä Afganistania käsittelevän ryhmän puheenjohtajista. Ryhmä pyrkii kokoamaan yhteen kaikki toimijat ja saamaan käyttöön tarvittavat varat kansainväliseltä avunantajayhteisöltä.

Unionin ulkopuolella järjestettäviä keskeisiä tapahtumia ovat mm. kehityksen rahoittamista käsittelevä YK:n konferenssi maaliskuussa (Montereyssä), hiv:n ja aidsin, tuberkuloosin ja malarian torjuntaan tähtäävän maailmanlaajuisen terveystalouden toiminnan käynnistäminen sekä syyskuussa Johannesburgissa järjestettävä kestävä kehityksen huippukokous. Kestävä kehitys on Euroopan unionin päätavoitteita myös Dohassa käynnistetyissä kauppaneuvotteluissa.

Euroopan unionin lähinaapureiden ja unionin laajentumisen kannalta vuosi 2002 on ratkaiseva. Komissio auttaa unionia saattamaan loppuun neuvottelut jopa kymmenen ehdokasmaan kanssa. Sen on arvioitava, täyttävätkö maat unionin jäsenyyden edellyttämät taloudelliset ja poliittiset kriteerit ja voivatko ne panna yhteisön lainsäädännön täytäntöön. Komissio aikoo lisäksi **jatkaa yhteistyötä Välimeren alueen kumppaniensa kanssa (Barcelonan prosessi)** ja varmistaa, että Valenciassa huhtikuussa järjestettävä Euro–Välimeri-ministerikokous viedään onnistuneesti läpi. Euro–Välimeri-politiikan on oltava osa laajempaa yhtenäistä ja aktiivista strategiaa, joka kattaa kaikki unionin naapurit Venäjältä ja Ukrainasta Välimerelle ulottuvana kaarena. Myöhemmässä vaiheessa vuotta tarjoutuu tilaisuus tarkastella edistymistä EU:n toiminnan **pohjoisessa ulottuvuudessa**. Lisäksi komissio jatkaa toimiaan rauhan ja jälleenrakennuksen hyväksi **Länsi-Balkanin** alueella.

Komissio pyrkii lähentämään myös suhteita **Latinalaiseen Amerikkaan**. Toukokuussa 2002 järjestettävässä EU:n ja Latinalaisen Amerikan maiden huippukokouksessa pyritään saattamaan loppuun Chilen kanssa käytävät neuvottelut vapaakauppasopimuksesta ja jatkamaan vastaavia neuvotteluja Mercosur-maiden kanssa. Alueellista dialogia Aasian maiden kanssa voidaan tehostaa syyskuussa järjestettävässä neljännessä Aasian ja Euroopan maiden valtioiden ja hallitusten päämiesten huippukokouksessa (ASEM-kokouksessa).

Unionin sisäisistä tapahtumista on mainittava **eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto** tammikuussa. Siirtymäprosessin viimeisen vaiheen käynnistyminen on historiallinen virstanpylväs Euroopan yhdentymisessä. Euron käyttöönottoon liittyy myös makrotalouspolitiikan tiivis koordinointi ja keskeisiä toimia rahoitusalan yhtenäismarkkinoitten toteuttamiseksi. Yhtenäisvaluutan käyttöönotto on osoitus siitä, kuinka pitkälle Euroopan yhdentymisessä on päästy sitten **Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen** solmimisen 50 vuotta sitten. **EHTY-sopimus päättyy vuonna 2002.**

Komissio uskoo, että unioni voi rakentaa luottamusta edistämällä pontevasti eurooppalaista yhteistyö- ja integraatiomallia sekä unionissa itsessään että sen assosioituneitten kumppanien ja naapurien keskuudessa. Komissio keskittyy vuonna 2002 maksimoimaan euron käyttöönoton hyödyn ja luomaan mahdollisimman hyvät kilpailuolot sisämarkkinoille. Toiminnalla ja konkreettisilla päätöksillä se jatkaa ponnistelujaan kohti unionin uuden talous- ja sosiaalipoliittisen ohjelman strategisia tavoitteita. Se antaa aktiivisen panoksensa **kevään Eurooppa-neuvoston** kokoukselle, joka keskeisenä foorumina linjaa tietä unionin talous- ja sosiaalipoliittikan koordinoinnille kestävä kehityksen valossa.

Komissio tekee omalta osaltaan kaikkensa, jotta saataisiin aikaan merkittävää edistymistä **vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen** perustuvan alueen perustamisessa. Vuonna 2002 ovat turvallisuusseikkojen lisäksi keskeisiä aiheita mm. yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan toisen vaiheen valmisteleminen sekä keskinäisen tunnustamisen ohjelmien täytäntöönpano oikeudellisessa yhteistyössä.

Vuonna 2002 komissio laatii **väliarvion yhteisestä maatalouspolitiikasta**, ehdottaa **yhteisen kalastuspolitiikan uudistamista** ja käynnistää riippumattoman **Euroopan elintarvikeviranomaisen** toiminnan.

3. KOMISSION PRIORITEETIT 2002

Edellisen perusteella **komissio vahvistaa vuoden 2002 poliittisiksi prioriteeteikseen vuosittaisessa toimintastrategiassa alun perin määritetyt ensisijaiset toiminta-alat ja lisää niihin turvallisuuden**. Vuoden 2002 ensisijaiset toiminta-alat ovat siis seuraavat:

- *Torjutaan terrorismia ja rikollisuutta ja toimitaan Euroopan kansalaisten **turvallisuuden** hyväksi sekä unionin sisäisellä että kansainvälisellä toiminnalla.*
- *Varmistetaan **euron** käyttöönoton onnistuminen ja ryhdytään tarvittaviin sitä tukeviin rakenteellisiin muutoksiin, joilla lujitetaan talous- ja rahaliittoa ja yhtenäismarkkinoita.*
- *Toteutetaan EU:n **kestävän kehityksen** strategia ja tavoitellaan vakaata talouskasvua ja parempaa työllisyysastetta ottaen huomioon myös yhteiskunnallinen yhteenkuuluvuus ja ympäristönsuojelu niin unionissa kuin kansainvälisestikin.*
- *Edistetään uudenlaista **eurooppalaista hallintotapaa**.*
- *Varmistetaan konkreettiset tulokset EU:n **laajentumisneuvotteluista** vuoden 2002 loppuun mennessä.*
- *Vahvistetaan EU:n suhteita sen lähinaapureihin **Välimeren** alueella.*
- *Painotetaan terveys- ja koulutuskysymyksiä EU:n **kehitysyhteistyöpolitiikassa** osana yleisenä tavoitteena olevaa köyhyyden torjumista.*

On tärkeää palauttaa mieliin, millä perusteella nämä prioriteetit on valittu. Eurooppa on saavuttanut pisteen, jossa taloudellisesta yhdentymisestä on tullut hyvin pitkälle todellisuutta. Kun halutaan edistyä laadullisesti myös poliittisessa yhdentymisessä, keskeisessä asemassa ovat Euroopan kansalaiset. Euroopan yhdentyminen etenee, kun annetaan lisäpainoa sellaiselle toiminnalle, joka parhaiten vastaa kansalaisten tarpeisiin ja odotuksiin, ja kun kansalaiset otetaan aktiivisesti mukaan yhdentymisen tuleviin vaiheisiin. Euroopan unionin on lisäksi toimittava maailmanlaajuisen vastuunsa mukaisesti ja tuettava rauhaa, kansainvälistä solidaarisuutta ja kestävää kehitystä.

4. VUODEN 2002 PRIORITEETTEIHIN LIITTYVÄ TOIMINTA

Turvallisuus

Euroopan unioni on reagoinut ripeästi ja päättäväisesti syyskuun 11. päivän tapahtumiin. Komissio on omalta osaltaan laatimassa kattavaa kokoelmaa toimenpiteitä diplomatian, talouden, rahoituksen politiikan ja turvallisuuden aloilla. Tämä prioriteetti merkitsee terrorismin ja rikollisuuden vastaisten toimien nopeuttamista sekä aiheellisia toimenpiteitä Euroopan kansalaisten turvallisuuden parantamiseksi mm. liikenneturvallisuuden, turvatuksen energiahuollon sekä väestönsuojelun ja kansanterveyden osalta. Toiminnan on oltava voimakasta myös unionista ulospäin: monenvälistä yhteistyötä, yhteisiä toimia Afganistanissa ja muilla jännittyneillä alueilla sekä valmiutta vastata humanitaarisiin kriiseihin.

Komissio seuraa taloudellisen ja poliittisen tilanteen kehittymistä ja reagoi siihen joustavasti, jos tarvetta ilmenee.

Keskeisiä toimia:

- *Osana vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luomista komissio ryhtyy toimiin **terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden** torjumiseksi. Pakettiin kuuluu toimia, joiden avulla viranomaisten on helpompi taistella terrorismia vastaan, estää ja torjua terrorismin rahoittamista (mm. rahanpesua) ja toimia, joilla vahvistetaan taistelua järjestäytynyttä rikollisuutta ja terrorismia vastaan, esimerkiksi laajentamalla Europolin toimintakenttää.*
- *Komissio käynnistää uuden aloitteen, jossa keskitytään luomaan asteittain yhtenäinen rajavalvontajärjestelmä tavoitteena **tehokkaat tarkastukset yhteisön ulkorajoilla**. Tähän kuuluu myös konsuliyhteistyön parantaminen viisumiasioissa. Asia on tärkeä kaikille jäsenvaltioille, eikä vastuuta ja kustannuksia pidä jättää yksinomaan unionin ulkorajoilla sijaitsevien maiden kannettaviksi.*
- ***Sisäpolitiikassa** komissio panee täytäntöön marraskuussa 2001 hyväksymänsä väestösuojelua ja bioterrorismia käsittelevän tiedonannon ja suosittelee integroitua EU:n strategiaa luonnollisten, ihmisen aiheuttamien ja muiden riskien ehkäisemiseen sekä niihin valmistautumiseen ja reagoimiseen.*
- *Komissio ehdottaa lisää toimenpiteitä **liikenneturvallisuuden** parantamiseksi painottaen erityisesti lentoliikennettä, maantieliikennettä tunneleissa sekä meriliikenteen turvallisuutta.*
- *Komissio tekee **energiahuoltoon** liittyviä toimintaehdotuksia, jotka se perustaa vuonna 2001 käytyihin keskusteluihin vihreästä kirjasta Energiahuoltostrategia Euroopalle. Se vahvistaa EU:n ja Venäjän keskusteluja energiasta ja kahdenvälisiä suhteita muihin energian kannalta keskeisiin kumppaneihin.*
- *Komissio esittää konkreettisia toimia, joilla vauhditetaan **viestintäverkkojen turvallisuuteen** liittyvää työtä. Tähän kuuluvat mm. yhteistyömekanismien lisääminen EU:n tasolla ja yhteisön ulkopuolisten maiden kanssa käytävä vuoropuhelu.*
- ***Ulkosuhteissa** komissio keskittyy kehittämään monenvälistä yhteistyötä keskeisten kumppanien kanssa rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi. Laaja turvallisuusnäkökohta otetaan myös osaksi EU:n alueellisia ja kahdenvälisiä yhteistyöohjelmia.*
- *Välittömänä prioriteettina on vahvistaa EU:n roolia **humanitaarisen avun** antamisen jatkamisessa ja toimissa rauhan, sovinnon ja jälleenrakennuksen hyväksi Afganistanissa.*

Euron käyttöönotto sekä taloudellisen ja rahoitusalan yhdentymisen syventäminen

Tammikuussa 2002 tulee euroseteleistä ja -kolikoista todellisuutta 290 miljoonalle eurooppalaiselle samoin kuin muiden maiden yrityksille ja kansalaisille näiden toimiessa euroalueella. Tämä ennen kokematon tapahtuma on paitsi ratkaiseva Euroopan taloudelliselle hyvinvoinnille myös konkreettinen arkipäivän osoitus Euroopan yhdentymisestä.

Talous- ja rahaliiton tarjoamaa taustaa vasten komissio ehdottaa ja panee toimeen toimia, joilla vahvistetaan talouspolitiikan koordinoitua, sillä koordinoinnilla on ratkaiseva merkitys pyrittäessä varmistamaan talouden vakaus Euroopan kansalaisten hyväksi. Sen lisäksi, että talouspolitiikan laajoja suuntaviivoja lujitetaan, euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden olisi sovittava periaatteista, jotka liittyvät lähinnä budjettipolitiikan ohjaamiseen sekä siihen, miten vastataan ennakoimattomiin tapahtumiin.

Edellä esitetyn valossa komissio toteaa, että yhtenäismarkkinoiden mahdollisuudet on hyödynnettävä täysimääräisesti. Rahoituspalveluiden alalla on vielä tehtävää, ja sama koskee jäsenvaltioiden verojärjestelmiin sisältyvien syrjivien järjestelyjen sekä muiden verotukseen liittyvien esteiden poistamista sisämarkkinoitten sujuvan toiminnan tieltä. Komission näkemyksen mukaan näillä osa-alueilla tarvitaan olennaisesti yhdentymistä lisäävää lähentymistä. Toisin sanoen rahavirtojen liikkeen esteet eivät saa viedä kansalaisilta mahdollisuutta nauttia yhtenäisvaluutan eduista. Komissio aikoo lisäksi parantaa tavaroiden ja palveluiden sisämarkkinoiden toimintaa – myös liikenteessä ja energia-alalla. Se vahvistaa **rakenteellisiin uudistuksiin** tähtääviä toimia ja niiden seurantaan tavoitteena lisätä yhteisön kasvupotentiaalia.

Keskeisiä toimia:

- *Komissio arvioi euroon siirtymisen vaikutukset.*
- *Komissio tekee ehdotuksen **käytännesäännöiksi** ja esittää siinä euroalueen jäsenvaltioiden talouspolitiikan taustaperiaatteet. Käytännesäännöissä keskitytään aluksi budjettipolitiikkaan ja käsitellään sitten muuta talouspolitiikkaa, joka lisää euroalueen kasvupotentiaalia ja sen kykyä vastata ennakoimattomiin tapahtumiin.*
- *Komissio laatii säännöllisesti **euroaluetta käsitteleviä raportteja**. Niillä viritetään yleistä keskustelua keskeisistä talouteen liittyvistä seikoista (inflaatiosta, kilpailukyvyystä, budjettipolitiikasta) samoin kuin budjetti-, raha- ja rakennepolitiikkaan liittyvistä kysymyksistä.*
- *Komissio jatkaa **rahoituspalvelujen toimintasuunnitelman** toteuttamista ja pyrkii perustamaan integroidut arvopaperimarkkinat vuoteen 2003 mennessä. Se laatii toimintasuunnitelmasta väliarvion ja esittää keskeisiä investointipalveluihin ja pankkitoimintaan liittyviä lainsäädäntöehdotuksia. Lisäksi se tekee ehdotuksia, joilla parannetaan **sähköisen kaupankäynnin** säädösympäristöä.*
- *Yrityslainsäädäntöä käsitelleen asiantuntijaryhmän raportin perusteella komissio tekee uuden ehdotuksen **julkisia ostotarjouksia** koskevaksi direktiiviksi.*
- *Komissio tekee ehdotuksia **väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistuksen** vastaisiksi toimiksi sisämarkkinoilla.*
- *Komissio jatkaa toimiaan **julkisten hankintojen** toimintapuitteiden nykyaikaistamiseksi ja tekee ehdotuksia muutoksenhakumenettelydirektiivien tarkistamiseksi.*
- *Komissio pyrkii varmistamaan, että säästötulojen verottamista koskeva direktiivi annetaan ja että haitallisten verotoimenpiteiden purkamisesta päästään sopimukseen.*
- *Komissio laatii tiedonannon **kuluttajapoliittisesta** strategiasta ja tekee toimintasuunnitelman, jolla varmistetaan, että euron käyttöönotto tuo kansalaisille mahdollisimman suuren hyödyn.*
- *Komissio laatii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa konkreettisia ehdotuksia määrällisten tavoitteiden asettamiseksi tavoitteena lisätä mahdollisuuksia parantaa yritysten toimintaympäristöä. Komissio esittää eurooppalaiseen tutkimusalueeseen liittyviä toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään yksityisiä investointeja tutkimukseen ja kehittämiseen.*

Kestävä kehitys

Kestävästä kehityksestä on tulossa Euroopan unionille aidosti laaja-alainen prioriteetti, joka koskee kaikkia komission strategisia tavoitteita ja toimintalinjoja ulkosuhteita myöten. Kestävän kehityksen avulla voidaan vahvistaa unionin ja sen kansalaisten hyvinvointia vaarantamatta tulevien sukupolvien elämänlaatua. Komissio vie Göteborgin Eurooppa-neuvoston tukemaa strategiaa eteenpäin kahdella tavalla: 1) selvittämällä sen vaikutukset eurooppalaiseen yhteiskuntaan ja luomalla perustan johdonmukaiselle tavalle tarkastella kestävästä kehityksestä taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristön näkökulmasta sekä 2) laajentamalla strategiaa niin, että kestävässä kehityksessä otetaan huomioon myös ulkoiset näkökohdat.

Tehtävä edellyttää taloudellisen ja yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden viemistä eteenpäin samoin kuin sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden torjumista ja vastaamista väestön ikääntymisen asettamiin haasteisiin. Tämä otetaan huomioon asiaan liittyvillä alueilla yhteisön politiikassa, ja lähestymistapa voitaisiin ottaa yleiseksi malliksi. BSE:hen ja muihin tauteihin liittyvät kriisit ovat nostaneet eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä elintarviketuotannon ja -turvallisuuden keskeisiksi osiksi kestävästä kehityksestä. Niinpä on lisäksi luotava riittävät valmiudet vastata tartuntatautien aiheuttamiin uhkiin.

Yhteisön on tarkasteltava eri toimintalinjojaan perusteellisesti ja pohdittava uudelleen EU:n politiikan perusmuotoilua ja vaikuttimia. Politiikkaa on linjattava kestävästä kehityksestä tukevalla tavalla. Yhteisen maatalouspolitiikan välitarkistuksen yhteydessä on otettava huomioon kuluttajien huoli elintarvikkeiden terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Maatalouspolitiikan olisi edistettävä sellaisia tuotantomenetelmiä, jotka tukevat ympäristönsuojelua ja luonnonvarojen tehokkaampaa käyttöä. Maaseudun kehittämiseen on annettava lisää tukea nykyisten rahoituspuitteitten rajoissa, ja samalla on varmistettava maatalouden elinkyky ja otettava huomioon tulojen muutosten sosiaaliset vaikutukset. Toimet auttavat osaltaan tekemään elintarvikkeiden tuotannosta ja kulutuksesta Euroopassa yhtenäisemmän ja pohjaltaan kestävämmän. Lisätukea antaa Euroopan elintarvikeviranomaisen perustaminen alkuvuodesta 2002.

Keskeisiä toimia:

- Komissio varmistaa, että kaikki sen keskeiset ehdotukset vastaavat EU:n kestävästä kehityksestä strategiaa. Komissio on muotoilemassa **vaikutustenarviointimenetelmää**, jota sovellettaisiin kaikkiin merkittäviin toimintaehdotuksiin. Barcelonan Eurooppa-neuvostolle annettavassa **yhteenvetoraportissa** on ensimmäistä kertaa näkökulmana myös kestävä kehitys. Komissio laatii tiedonannon kestävästä kehityksestä **ulkoisesta ulottuvuudesta** täydennykseksi Göteborgissa hyväksyttyyn strategiaan ja valmisteluksi kestävästä kehityksestä maailmankokousta varten.

Talous- ja sosiaalipoliittisia toimia:

- Komissio ajaa kestävästä kehityksestä politiikkaa **Dohan kehitysohjelman**, marraskuussa 2001 käynnistetyn uuden kauppaneuvottelukierroksen kautta. Erityisesti keskitytään kapasiteetin rakentamiseen kehitysmaissa.
- Komissio tarkistaa **yhteistä maatalouspolitiikkaa** vuosien 2000–2006 rahoitusnäkymien puolivälissä. Se jatkaa ympäristönäkökohtien toiminnallista nivomista yhteiseen maatalouspolitiikkaan.
- Komissio tekee ehdotuksia **yhteisen kalastuspolitiikan** uudistamiseksi.
- Komissio käynnistää uuden **tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen puiteohjelman**, jonka

päätavoitteita ovat osallistuminen eurooppalaisen tutkimusalueen rakentamiseen sekä toimien keskittäminen suppeaan määrään prioriteetteja.

- Komissio esittää tiedonannon yhteisön **työterveys- ja työturvallisuusstrategiaksi**. Tavoitteena on vähentää tapaturmien, kuolemantapausten ja sairastumisen määrää ja parantaa hyvinvointia työssä seuraavien viiden vuoden kuluessa.
- Komissio antaa väliraportin **koheesiopolitiikan tulevaisuudesta** laajentuneessa unionissa ja vie näin eteenpäin tammikuussa 2001 julkaistun toisen koheesioraportin käynnistämää keskustelua.
- Komissio soveltaa ja arvioi **avointa koordinoitimenettelyä** työllisyysasioissa, voimistaa sitä sosiaalisen syrjäytymisen alalla ja laajentaa sen eläkkeisiin ottaakseen huomioon yhteiskunnan ikääntymisen.

Elämänlaatuun liittyviä toimia:

- Komissio ryhtyy lukuisiin eri toimiin, joilla pannaan täytäntöön **kuudes ympäristöalan toimintaohjelma 2001–2010**. Komissio laatii valkoisen kirjan integroidusta tuotepolitiikasta nivoakseen elinkaariajattelun EU:n politiikkaan eri aloilla. Se julkaisee vihreän kirjan luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja hoidosta ja tekee esityksiä puitelainsäädännöksi, jolla pannaan toimeen valkoinen kirja kemikaaleista.
- Komissio käynnistää riippumattoman Euroopan elintarvikeviranomaisen toiminnan ja päättää joukosta **elintarviketurvallisuuteen** liittyviä toimenpiteitä elintarviketurvallisuutta käsittelevän valkoisen kirjan mukaisesti. Tärkeimpänä mainittakoon valvonnan tehostaminen elintarvikkeiden ja rehujen koko tuotantoketjussa. Komissio viimeistelee uuden monivuotisen **kansanterveysohjelman** ja aloittaa sen toimeenpanon erityisesti tartuntatautien ja mikrobilääkeresistanssin osalta Göteborgin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti.
- Liikennettä käsittelevän valkoisen kirjan ja Göteborgin Eurooppa-neuvoston toimeksiannon mukaisesti komissio muotoilee **integroidun lähestymistavan liikenteeseen**.

Uusi eurooppalainen hallintotapa

Jotta voitaisiin pysäyttää kansalaisten lisääntyvä vieraantuminen EU:sta ja palauttaa demokraattinen legitimiys, on välttämätöntä arvioida uudelleen EU:n päätöksentekoprosessia ja unionin toimielinten toimintatapoja. Sitä varten Eurooppa tarvitsee uudenlaista hallintotapaa, joka ottaa mukaan kaikki asianomaiset, sillä se on yksi ensisijaisia edellytyksiä sille, että laajentunut unioni voi toimia tehokkaasti kansalaistensa hyväksi.

Hyväksyttyään toimintastrategiansa vuodelle 2002 komissio on julkaissut valkoisen kirjan hallintotavasta ja käynnistänyt laajan keskustelun siitä, miten hallintoa voitaisiin parantaa EU:ssa. Komissio keskittyy valkoiseen kirjaan perustuvien toimien toteuttamiseen, kunhan julkinen kuulemiskierros saadaan päätökseen maaliskuussa. Se varmistaa, että sen toiminnasta tulee entistä avoimempaa, vastuullisempaa ja tehokkaampaa.

Valkoisessa kirjassa esitettyjen ehdotusten toteuttamisen lisäksi uusi hallintotapa merkitsee Nizzan Eurooppa-neuvoston päätelmiin perustuvia toimia – erityisesti EU:n tulevaisuudesta käytävän keskustelun edistämistä ja helpottamista. Komission on valmisteltava huomattavaa panostaan valmistelukunnalle, joka luo perustan seuraavalla hallitustenväliselle konferenssille. Lisäksi on yksinkertaistettava sääntelyä.

Keskeisiä toimia:

- Komissio analysoi palautetta, jota se saa **hallintotapaa käsittelevän valkoisen kirjan** tiimoilta järjestettävältä julkiselta kuulemiskierrokselta, toteuttaa aiheelliset toimenpiteet ja laatii sitten aiheesta raportin. Kesäkuuhun 2002 mennessä komissio tekee ehdotuksen parannettua sääntelyä ja sääntelyn yksinkertaistamista koskevaksi yksityiskohtaiseksi toimintasuunnitelmaksi.
- Komissio toimittaa aineistoa seuraavan hallitusten välisen konferenssin **valmistelukunnalle** sekä Euroopan tulevaisuudesta käytävään keskusteluun.
- Komissio toimittaa HVK-valmistelukunnalle ehdotuksia, joilla **kansallisille parlamenteille tiedotettaisiin paremmin** yhteisön lainsäädäntöehdotuksista, mikä auttaisi niitä poliittisessa ohjauksessa ja valvonnassa omissa maissaan.
- Komissio jatkaa omia **sisäisiä uudistuksiaan**, panee täytäntöön jo tehtyjä päätöksiä ja arvioi vuoden lopussa yleistä edistymistä uudistuksissa ja hallinnon yksinkertaistamisessa.
- Komissio ottaa käyttöön uuden täytäntöönpanojärjestelmän, jolla tehostetaan kilpailuoikeuden **kilpailusääntöjen** soveltamista.
- Komissio tekee ehdotuksia, joilla yksinkertaistetaan **ammattipätevyysien** vastavuoroiseen tunnustamiseen sovellettavia sääntöjä.
- Komissio pyrkii siihen, että **e-Europe 2002** -toimintasuunnitelma pannaan täytäntöön ajoissa. Se tekee ehdotuksia tuleviksi EU:n toimiksi, joilla pönkitetään siirtymistä osallisuutta edistävään **sähköiseen yhteiskuntaan**.

Laajentuminen

Laajentuminen on kaikkein näkyvin osoitus siitä merkityksestä, jonka komissio antaa kansalaisten Euroopalle. Vaikka kyse on jo viidennestä laajentumisesta Euroopan yhteisön historiassa, tämänkertaisen laajentumisen mittasuhteet ovat huomattavasti suuremmat kuin aikaisempien.

Vuosi 2002 on laajentumisen kannalta ratkaiseva, sillä ensimmäisten uusien jäsenvaltioiden liittymisehdosta on päätettävä sen kuluessa. Tavoitteeseen voidaan päästä vain lujittamalla entisestään komission viime vuosina toteuttamia toimia ja keskittymällä neuvottelujen päättämiseen niiden hakijamaiden kanssa, jotka täyttävät kaikki liittymiskriteerit.

Vuonna 2002 komissio kiihdyttää laajentumiseen liittyvää toimintaansa. Päätehtävänä – joka edellyttää käytännössä kaikkien komission yksiköiden osallistumista – on neuvottelujen saaminen loppuun niiden maiden kanssa, jotka ovat jo valmiita. Komissio tekee – yhteisten rahoituspuitteitten rajoissa – maatalouteen, aluepolitiikkaan ja budjettiin liittyviä ehdotuksia käyttäen perustana olemassa olevaa yhteisön lainsäädäntöä ja Berliinin sopimuksen periaatteita. Komissio seuraa yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa ja laatii toimintasuunnitelman, jolla arvioidaan ja tuetaan instituutioiden kehittämistä hakijamaissa. Se varmistaa, että hakijamaat voivat osallistua ja käytännössä osallistuvat yhteisön ohjelmiin ja sen elinten ja komiteoiden toimintaan (tämä on olennaista, jotta tulevat jäsenvaltiot voidaan integroida ja tutustuttaa yhteisön työskentelytapoihin). Komissio valmistelee aktiivisesti tulevien jäsenvaltioiden ottamista mukaan Euroopan unionin rakenteisiin ja huolehtii kahdenvälisen suhteiden hallinnosta liittymistä edeltävässä vaiheessa. Komissio jatkaa aktiivisesti neuvotteluja myös niiden hakijamaiden kanssa, jotka eivät ole valmiita liittymään unioniin vuonna 2004. Sitä varten komissio laatii ajantasaistetun etenemissuunnitelman ja tarvittaessa uuden, tarkistetun liittymistä edeltävän strategian.

Keskeisiä toimia:

- *Komissio viimeistelee yhteisten rahoituspuitteiden rajoissa **luonnokset yhteisiksi kannoiksi** kaikista neuvotteluluvuista vuoden 2002 puoleenväliin mennessä. Erityisesti mainittakoon tärkeimmät vielä keskeneräiset kysymykset, jotka liittyvät maatalouteen, rakennerrahastoihin ja budjettiin. Komissio laatii asiakirjan **laajentumisstrategiasta** vuodelle 2002 ja toimittaa neuvostolle raportteja edistymisestä. Komissio arvioi hakijamaiden kykyä omaksua EU-jäsenyyden tuomat vastuut ja panee toimeen **viestintästrategian**, jolla laajentumisesta tiedotetaan kansalaisille ja mielipidejohtajille EU:ssa ja hakijamaissa.*
- *Komissio analysoi toimintasuunnitelman avulla alkuvuodesta 2002 kaikkien jäsenvaltioiden toimia **instituutioiden kehittämisessä** ja tarvittaessa niiden aikomuksia tehostaa näitä toimia. Tähän käytetään Phare-ohjelman täydentäviä resursseja instituutioiden kehittämiseen.*
- *Komissio varmistaa jatkossakin, että liittymistä edeltävä **rakennepoliitiikan** väline (ISPA) tuo ympäristö- ja liikenneinfrastrukturiprojektien kautta kouriintuntuvaa hyötyä hakijamaiden kansalaisille. Se jatkaa hakijamaiden tukemista siinä, että liittymistä edeltävä erityinen **maatalouden ja maaseudun kehittämisen ohjelma (SAPARD)** saadaan täysimittaiseen toimintaan. Tarkoituksena on antaa kohdennettua tukea ja päästä eroon alalla tähän mennessä koetuista viivästyksistä.*
- *Komissio tukee hakijamaiden integroimista **avaamalla** niiden osallistumiselle **vähitellen uusia ohjelmia**, kuten Kulttuuri 2000- ja Media Plus -ohjelmat.*
- *Komissio jatkaa laajentumisen **rahoitukseen, hallintoon ja kielisiin liittyviä valmisteluja** useita vuosia käsittävällä aikavälillä.*

Välimeren alue

Euroopan unionin on tiivistettävä yhteyksiään lähinaapureihinsa tavoitellen rauhaa, vakautta, demokratiaa ja hyvinvointia. Unioni on valmis antamaan siihen käytännön tukea. Välimeren alue ansaitsee näin ollen paikan vuoden 2002 prioriteettien joukossa. Barcelonan prosessi on tuonut uutta yhteistyöhenkeä unionin ja sen eteläisen ja itäisen Välimeren lähinaapureiden suhteisiin, mutta prosessi ei vielä ole täysin täyttänyt odotuksia. Prosessin strategia ja välineet tarvitsevat lisäpontta tehostuakseen. Pääpaino tässä suhteessa annetaan kolmelle laajalle toiminta-alalle: assosiointisopimusneuvotteluja nopeutetaan, eteläisten maiden keskinäisiä yhteistyötoimia ja vaihtoja kehitetään ja EU:n ja Välimeren maiden välille luodaan asteittain toimivat markkinat.

EU:n ja Välimeren maiden yhteistyö ei voi olla pelkästään poliittista tai taloudellista. Välimeren alueen maiden kanssa on käynnistettävä uusi, laaja-alainen kulttuurivuoropuhelu, joka torjuu pienimmänkin mahdollisuuden kulttuurien väliseen konfliktiin.

Komissio tehostaa toimiaan oikeus- ja sisäasioihin liittyvässä yhteistyössä (erityisesti mitä tulee siirtolaisuuteen, oikeusyhteistyöhön sekä järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaan) samoin kuin sosiaalisissa, kulttuurisissa ja inhimillisissä kysymyksissä. Meda-ohjelmia kehitetään keskittämällä niitä assosiointiprosessiin, koordinoimalla parantamiseen ja tulosten saavuttamisen nopeuttamiseen.

Keskeisiä toimia:

- *Komissio laatii tiedonannon keinoista, joilla voidaan parantaa **Barcelonan prosessin** toimintaa. Tiedonanto liittyy Valenciassa huhtikuussa 2002 järjestettävän Euro-Välimeri-ministerikokouksen valmisteluihin.*
- *Komissio tekee ehdotuksia, joilla mukautettaisiin **Euro-Välimeri-yhteistyön työskentelymenetelmiä** ja erityisesti päästäisiin toimivampaan ja tiiviimpään poliittiseen keskusteluun alueellisista ja kansainvälisistä kysymyksistä.*
- *Komissio pohtii keinoja, joilla voitaisiin **kannustaa investointeja ja yhteisiä kehitysprojekteja** Välimeren maissa. Voitaisiin esimerkiksi selvittää, olisiko paikallaan ja toteutettavissa perustaa uusi pankki tai jokin muu rahoitusmekanismi Euroopan investointipankin pohjalta.*
- *Komissio pyrkii saattamaan loppuun neuvottelut **EUROMED-assosiointisopimuksista** Algerian, Libanonin ja Syyrian kanssa.*
- *Komissio käynnistää alueellisen ohjelman tukemaan **toimivien ja yhdenmukaistettujen markkinoiden luomista EU:n ja Välimeren alueen kumppanimaiden välille**. Se tukee vapaan kaupan ja integraation kehittämistä Välimeren alueen kumppanimaiden kesken.*
- *Komissio tiivistää **yhteistyötä** EUROMED-kumppanien kanssa oikeus- ja sisäasioissa. Se ehdottaa EuroMed Nuorisio -ohjelman käynnistämistä ja korkeakoulujen yhteistyöohjelman Tempuksen avaamista Välimeren alueen kumppaneille. Lisäksi se tukee liikenne- ja energiainfrastruktuurin kehittämistä ja pyrkii siihen, että toisessa ympäristöalan Euro-Med-ministerikokouksessa hyväksytään strategia ympäristönäkökohtien ottamiseksi huomioon.*
- *Komissio pyrkii yhdessä Välimeren alueen kumppanimaiden kanssa parantamaan saatavilla olevia tietoja ja tilastoja meneillään olevan laillista siirtolaisuutta koskevan yhteistyön yhteydessä sekä torjumaan laitonta maahanmuuttoa. Se tarkastelee eri mahdollisuuksia, mm. mahdollisuutta perustaa väline siirtolaisvirtojen säännöllistä seuraamista varten.*
- *Komissio jatkaa **Meda-ohjelman** hallinnon yksinkertaistamista parantaakseen toimien täytäntöönpanoa, nopeuttaakseen tuloksiin pääsemistä ja kohentaakseen annettavan avun laatua.*
- *Komissio ehdottaa yhteistä kalastuspolitiikkaa uudistettaessa toimintasuunnitelmaa, jolla **tehostetaan kalastuksen hallintoa Välimerellä** ja johon kuuluu sekä yhteisön että kansainvälisiä vesiä koskevia toimenpiteitä ja aloitteita.*
- *Läheisessä yhteistyössä neuvoston kanssa komissio jatkaa toimiaan tehostaakseen EU:n roolia **Lähi-idän rauhanprosessissa** mm. vuoropuhelun ja osapuolille annettavan tuen kautta.*

Kehitysyhteistyö

Kehitysyhteistyön nostaminen prioriteetiksi on täysin linjassa kestävä kehityksen käsitteen kanssa, kuuluuhan siihen itsenäisen kehittämisen kannalta olennaisia tekijöitä. Vuonna 2002 komissio kehittää ja vahvistaa politiikkaansa ja strategioitaan edelleen ja pyrkii **keskittymään entistä paremmin EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan kuuteen ensisijaiseen osa-alueeseen, mm. koulutukseen ja terveydenhuoltoon**. Tässä yhteydessä komissio lisää toimiaan kansainvälisesti sovittujen kehitysyhteistyötavoitteiden hyväksi.

Tavoitteen saavuttamiseksi komissio tehostaa kapasiteettiaan politiikan muotoilemiseen ja toiminnan suunnitteluun mainituilla aloilla ja käyttää siihen keskeisiä yhteisön välineitä, kuten Euroopan kehitysrahastoa. Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren alueen maiden kanssa tehtävälle yhteistyölle Cotonoussa sovittujen uusien puitteitten keskeisenä tavoitteena on

köyhyyden vähentäminen, ja Cotonoun sopimuksen ratifiointi vuonna 2002 onkin tärkeä prioriteetti.

Komissio omaksuu johtavan roolin keskusteltaessa kansainvälisistä toimista, joilla varmistetaan, että myös kehitysmaat pääsevät osallisiksi tietoyhteiskunnan tuomista hyödyistä.

Komissio jatkaa toimiaan ulkomaanavun hallinnon uudistamiseksi. Erityisesti se keskittyy **hallinnon ja päätöksenteon hajauttamiseen** ja niiden uskomiseen lähetystöille kumppanimaissa.

Keskeisiä toimia:

- *Komissio keskittää toimintansa EU:n kehityspoliittisessa lausunnossa määritellyille kuudelle ensisijaiselle alalle, joihin kuuluvat mm. terveydenhuolto ja koulutus.*
- *Komissio tekee ehdotuksia useiksi **uusiksi eri alojen politiikan suuntaviivoiksi** köyhyyden torjuntaa varten – aloina ovat myös terveydenhuolto ja koulutus.*
- *Komissio panee toimeen **tartuntatautien** leviämisen torjumista koskevan toimintaohjelman, tekee ehdotuksen uudeksi asiaa koskevaksi asetukseksi sekä osallistuu hiv:n ja aidsin, tuberkuloosin ja malarian torjuntaa varten perustetun uuden maailmanlaajuisen rahaston toimintaan.*
- *Komissio tekee ehdotuksia EU:n kannaksi **kehityksen rahoitusta käsittelevässä YK:n konferenssissa** (maaliskuussa 2002).*
- *Komissio ehdottaa uutta asetusta **Aasian ja Latinalaisen Amerikan maille** annettavasta yhteistyöavusta. Tarkoituksena on tehostaa rahoitusohjelmien toimintaa ja antaa etusija koulutus- ja terveystalvelujen saatavuuden parantamiselle.*
- *Komissio pyrkii siihen, että **Cotonoun sopimus** ratifioidaan vuonna 2002. Sopimuksen puitteissa komissio laatii toimintaohjelman yksityisen sektorin aloitteitten kehittämiseksi torjumaan köyhyyttä ja parantamaan terveydenhuoltoa ja koulutusta. Komissio aloittaa syyskuussa 2002 neuvottelut **taloudellista kumppanuutta koskevista sopimuksista** AKT-maiden ja -alueiden kanssa neuvoston antaman toimeksiannon pohjalta.*
- *Komission tavoitteena on **uudistaa EU:n ulkomaanavun hallintoa**.*

5. PÄÄTELMÄT

Vuonna 2002 nykyinen komissio saavuttaa virkakautensa puolivälin. Toimittuaan kaksi vuotta se on laajasti ottaen aikataulussa etsiessään vastauksia niihin strategisiin haasteisiin, jotka se asetti kautensa alussa.

Historiallinen tehtävä, laajentuminen, on raiteillaan. Komissio ajaa perustavia taloudellisia uudistuksia, joilla pyritään tekemään Euroopan unionista vuosikymmenen loppuun mennessä maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin osaamiseen perustuva talous. Euron käyttöönoton ohella tämä muuttaa Euroopan kasvoja dramaattisesti.

Komissio on uusimassa täydellisesti toimintatapojaan niin politiikassa, rahoituksessa kuin hallinnossakin. Nämä muutokset parantanevat myös neuvoston ja Euroopan parlamentin kanssa tehtävää yhteistyötä – eivät vähiten lisäämällä EU:n strategisten prioriteettien johdonmukaisuutta.

Samalla kuitenkin on herännyt yhä laajempaa huolta siitä, että Eurooppa ajautuu irralleen kansalaistensa välittömistä huolenaiheista. Sen vuoksi tässä työohjelmassa keskitytään sellaisiin politiikan prioriteetteihin, jotka merkitsevät kansalaisille todellisia parannuksia ja tuovat heidät politiikanteon ytimeen. Esimerkiksi hallintotavassa on kysymys siitä, että kansalaiset otetaan paremmin EU:n päätöksenteon yhteyteen, ja kestävä kehitys puolestaan on sitä, että nykyisten ja tulevien sukupolvien taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät tarpeet sovitetaan yhteen.

Sanomattakin on selvää, että syyskuun 11. päivän tapahtumat korostivat dramaattisesti tarvetta osoittaa, että Eurooppa pystyy vastaamaan kansalaisten olennaisimpiin tarpeisiin eli heidän elämänlaatussa takaamiseen – rauhaa ja turvallisuutta myöten. Esiin ovat nousseet keskeiset eurooppalaiset arvot sekä Euroopan vastuu rauhan ja kehityksen edistämisestä sen ulkopuolella. Tämä kuvastaa niitä odotuksia, joita Euroopan kansalaisilla ja kansainvälisellä yhteisöllä laajemminkin on: Euroopan on toimittava täysipainoisesti ja tehokkaasti kansainvälisten kriisien hallitsemisessa ja ratkaisemisessa.

Tämä on vuoden 2002 työohjelman perusajatus, ja sitä vasten komission toimintaa olisi arvioitava vuoden 2002 lopussa.